

Inkom 5/9 -14

www.pwc.se

Revisionsrapport

Revision 2013

**Samordningsförbundet
Pyramis**

*Linda Marklund
Per Ståhlberg*

September 2014

pwc

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning och revisionell bedömning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga	2
2.3.	Metod och avgränsning	2
3.	Förbundsstyrelsens förvaltning	3
3.1.	Ledning och styrning.....	3
3.2.	Uppföljning och kontroll	4
4.	Årsredovisning	6
4.1.	Färdigställande av årsredovisning	6
4.2.	Förvaltningsberättelse.....	7
4.2.1.	Översikt.....	7
4.2.2.	God ekonomisk hushållning.....	7
4.2.3.	Balanskrav	8
4.3.	Resultaträkning	8
4.4.	Balansräkning.....	8
4.5.	Finansieringsanalys.....	9
4.6.	Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper	9

1. *Sammanfattning och revisionell bedömning*

På uppdrag av revisorerna i Samordningsförbundet Pyramis har PwC granskat styrelsens årsredovisning och förvaltning under år 2013. Granskningen har resulterat i följande iakttagelser och bedömningar:

- Först i slutet av augusti 2014 får styrelsen ordning på bokföringen och en slutlig årsredovisning undertecknas 2014-09-01 vilket uppenbart är i strid med lag för finansiell samordning som stadgar att årsredovisningen skall avlämnas tre månader efter räkenskapsårets utgång. Vi påtalar vikten av att styrelsen ser till att korrekt och kontinuerlig ekonomisk information delges dem, se avsnitt 4.1.
- Den senast avlämnade årsredovisningen (2014-09-01) bedöms lämna upplysning om verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen men endast delvis om verksamhetens utfall. Räkenskaperna bedöms i stort vara rättvisande.
- Förbundsstyrelsens *styrning* av verksamhet och ekonomi (internbudget) bedöms, i likhet med föregående år, i stort ha varit tillräcklig under år 2013. Bedömningen baseras på att styrelsen har upprättat mål för verksamhet och ekonomi samt i övrigt fattat beslut av styrande art, inom sitt uppdrag. Vi bedömer det positivt att styrelsens budgetdokument numera även inkluderar en treårig plan för styrelsens ekonomi, vilket är i enlighet med kommunallagens krav. Det är även positivt att insats riktad till förbundets målgrupp (Rehabteam 30+) startats upp.
- Förbundsstyrelsens *uppföljning och kontroll* av sitt uppdrag bedöms, på samma vis som föregående år, endast delvis vara tillräcklig. En utveckling i positiv riktning är att styrelsen i delårsrapport 2013 lämnar viss information om två insatsers måluppfyllelse. Vi uppmärksammar även att styrelsen beslutat att genomföra en extern utvärdering av förbundets verksamhet. Heltäckande information om verksamhetens måluppfyllelse (med utgångspunkt från styrelsens fastställda målsättningar för år 2013) saknas dock i styrelsens rapportering.
- I övrigt bedömer vi att *återrapportering* av beslut fattade på delegation inte har skett i enlighet med styrelsens beslut (stående punkt på dagordningen). Enligt kommunallagen 6 kap. 35 § ska samtliga beslut som fattats med stöd av delegation anmälas till styrelsen.
- Vi kan konstatera att budgetramen har hållits och trots avsaknaden av utvärderade mål så bedömer styrelsen att förbundet genom "tydliga avtal, regelbunden uppföljning och god måluppfyllelse bedrivit verksamheten med en god ekonomisk hushållning". Vår bedömning är däremot att målutvärderingen måste utvecklas för att ett uttalande, om verksamhetens utfall är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning, skall kunna göras.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Lag om finansiell samordning av rehabiliteringstjänster 2003:1210, kommunallag (KL) 1991:900 och lag om kommunal redovisning (KRL) 1997:614 gäller helt eller i tillämpliga delar för finansiella samordningsförbund. I lagstiftningen finns bestämmelser för årsredovisning och styrelsens förvaltning.

Ansvar för verksamheten och årsredovisningens upprättande vilar på samordningsförbundets styrelse.

2.2. Revisionsfråga

Revisorernas uppdrag regleras i kommunallagens 9 kapitel § 9. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är förbundsstyrelsens styrning och kontroll av verksamheten tillräcklig?
- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål förbundsstyrelsen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

2.3. Metod och avgränsning

Granskningen har genomförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett risk- och väsentlighetsperspektiv, för att i rimlig grad kunna bedöma årsredovisning och styrelsens förvaltning. Granskningen har därför omfattat ett urval av underlag.

Granskningen har genomförts med hjälp av dokumentgranskning (bl.a. förbundsstyrelsens styr- och uppföljningsdokument) samt intervjuer med verksamhetens företrädare. I tid avgränsas granskningen främst till år 2013.

3. Förbundsstyrelsens förvaltning

Förbundsstyrelsens uppdrag regleras, utöver lagstiftning, i den förbundsordning som fastställts av medlemmarna.

Förbundet har, i mars 2013, informerats om att landstinget beslutat att återta sin begäran om utträde ur Samordningsförbundet Pyramis. Förbundsstyrelsen har, i november 2013 och mars 2014, föreslagit ägarna en reviderad förbundsordning. Förslaget innebär inga förändringar av förbundets uppdrag eller verksamhetsinriktning.

Förbundsstyrelsen har under år 2013 haft 12 styrelsemöten. Granskningen av sammanträdesprotokoll och styrelsens upprättade styr- och uppföljningsdokument har sammanfattats nedan.

3.1. Ledning och styrning

I styrelsens uppdrag ingår bl.a. att besluta om *mål, budget och verksamhetsplan* för kommande år.

Styrelsen har, i november 2013, antagit *verksamhetsplan 2014-2016*. Granskningen visar att *mål* och mått (i perspektiven; deltagaren i centrum, utveckling, arbetsätt/processer samt ekonomi) är samma som föregående år och att mätbarheten därmed varierar på samma vis.

Vi uppmärksammar att två nya *insatser/projekt* (riktade till målgruppen) har startats upp under år 2013; Rehabteam 30 + samt PLUGG-UT. Av intervjuer framgår att när det gäller PLUGG-UT har en arbetsgrupp tillsatts med uppgift att utarbeta gemensamt arbetssätt mellan parterna. Arbetet med detta pågår fortfarande.

Av styrelsens budgetdokument framgår att planerade *insatser* för förbundets målgrupp 2014 är;

- Arena ungdom (unga 16-29 år med behov av insatser från minst 2 av de samverkande parterna)
- Rehabteam 30+ (för personer mellan 30 och 64 år med behov av insatser från minst 2 av de samverkande parterna)
- PLUGG-UT (gemensamt arbetssätt för funktionshindrade ungdomar som avslutar gymnasieskolan)
- Utredningar/psykologbedömningar (för insatsernas målgrupp).

Styrelsen har under året även fattat ett antal beslut i interna *personalfrågor*, exempelvis:

- Förlängning av tjänsteköp av projektledare för Arena Ungdom, projektledare för Rehabteam 30 + samt verkställande tjänsteman (december).
- Godkänt förslag till uppdragsbeskrivning för ekonom (december).

När det gäller *ekonomisk styrning* konstateras att styrelsen i september äskat medel från medlemmarna. Styrelsen har vidare, i samband med fastställande av verksamhetsplan, i november 2013, fastställt budget 2014. Budgeten omsluter totalt 3 077 tkr, varav ny tilldelning från medlemmarna motsvarar 1 200 tkr. Granskning av styrelsens budget visar att 63 % av årets medel är avsatta för insatser till förbundets målgrupp. Avsatta medel till målgruppen ligger i nivå med år 2013 (64 %). Granskningen visar att upprättad budget, till skillnad från föregående år, även innehåller plan¹ för år 2015-2016.

I övrigt noteras att styrelsen, i januari 2013, uppdaterat attestordning och *delegationsordning*. Styrelsen beslutar i samband med fastställande av delegationsordning att införa delegationsärenden som en stående punkt på dagordningen.

3.2. Uppföljning och kontroll

I styrelsens uppdrag ingår att svara för uppföljning och utvärdering av verksamheten. Styrelsen ska även redovisa verksamhetens utfall i delårsrapport och årsredovisning.

Styrelsen har 2013-10-18 godkänt *delårsrapport 2013*. Delårsrapporten avser perioden 2013-01-01 – 2013-06-30 och innehåller en redogörelse för förbundets verksamhet och aktiviteter under första halvåret. Beskrivning av aktiviteterna Arena Ungdom och Rehabteam 30+ lämnas och för båda projekten återfinns, till skillnad från föregående år, en bedömning av ett av projektens prestationsinriktade målsättningar (kontakt med 300 personer/år respektive upprätta 75 handlingsplaner). Bedömningen är att de ovan nämnda målsättningarna inte kommer att uppnås under året. I likhet med föregående år uppmärksammar vi att prognostisering av uppfyllelse för förbundsstyrelsens samtliga beslutade mål saknas i delårsrapporten.

Rapporteringen innehåller även en prognos av förbundets ekonomi på helårsbasis (+ 550 tkr).

Granskning av styrelsens *årsredovisning 2013* (version 1, antagen i mars 2014) visar att denna innehåller en utvärdering av några av styrelsens målsättningar för verksamheten. Se vidare avsnitt 4.2.2.

Vår protokollsgranskning visar att den ekonomiska rapporteringen till styrelsen har uteblivit vid ett flertal tillfällen under året.

Styrelsen har under året beslutat att genomföra en extern *utvärdering* av projektet Arena Ungdom. Utvärderingen ska dels omfatta utvärdering av arbetssätt och dels samhällsekonomisk utvärdering och redovisas i slutet av år 2014.

Det kan inte styrkas att återrapportering av *delegationsbeslut* skett till styrelsen under året.

¹ Enligt förbundsordning och kommunallag ska budget och plan för de kommande tre åren upprättas av styrelsen.

Bedömning: Förbundsstyrelsens *styrning* av verksamhet och ekonomi bedöms, i likhet med föregående år, i stort ha varit tillräcklig under år 2013. Bedömningen baseras på att styrelsen har upprättat mål för verksamhet och ekonomi samt i övrigt fattat beslut av styrande art, inom sitt uppdrag. Vi bedömer det positivt att styrelsens budgetdokument numera även inkluderar en treårig plan för styrelsens ekonomi, vilket är i enlighet med kommunallagens krav. Det är även positivt att insats riktad till förbundets målgrupp (Rehabteam 30+) startats upp.

Förbundsstyrelsens *uppföljning och kontroll* av sitt uppdrag bedöms, på samma vis som föregående år, endast delvis vara tillräcklig. En utveckling i positiv riktning är att styrelsen i delårsrapport 2013 lämnar viss information om två insatsers måluppfyllelse. Vi uppmärksammar även att styrelsen beslutat att genomföra en extern utvärdering av förbundets verksamhet. Heltäckande information om verksamhetens måluppfyllelse (med utgångspunkt från styrelsens fastställda målsättningar för år 2013) saknas dock i styrelsens rapportering. Vi bedömer även att styrelsen bör säkerställa att ekonomisk rapportering erhålls på önskat vis.

I övrigt bedömer vi att *återrapportering* av beslut fattade på delegation inte har skett i enlighet med styrelsens beslut (stående punkt på dagordningen). Enligt kommunallagen 6 kap. 35 § ska samtliga beslut som fattats med stöd av delegation anmälas till styrelsen.

4. Årsredovisning

4.1. Färdigställande av årsredovisning

Vi har granskat, i enlighet med lag om finansiell samordning § 24, att:
 - Årsredovisningen har upprättats av styrelsen inom tre månader från räkenskapsårets slut.

Förbundsstyrelsen godkände en årsredovisning i mars 2014. Vid en snabb anblick kunde vi från revisionen konstatera att räkenskaperna inte var korrekta. Exempelvis fanns inga ränteutgifter bokförda trots banktillgodohavanden överstigande 2 mnkr, vidare redovisades inte samma resultat i resultat- och balansräkningen. Detta påtalades i samband med träffen med samordningsförbunden i senare delen av april. Vi hade trots ett flertal påtryckningar inte fått räkenskapsmaterialet inför detta möte.

I samband med detta möte utlovades ett skyndsamt iordningsställande av bokföringen och en ny årsredovisning. I maj undertecknar styrelsen en ny årsredovisning. Något räkenskapsmaterial för att ge revisionen möjlighet att granska riktigheten i bokslutet erhålls först i juni återigen efter ett flertal mail och samtal både från revisionen och från förbundets verkställande tjänsteman.

Efter semestern, när tillfälle ges att granska bokslutet, konstateras att bokföringen inte stämmer med den av styrelsen undertecknade årsredovisningen (version 2). Först i slutet av augusti får styrelsen ordning på bokföringen och en slutlig årsredovisning undertecknas 2014-09-01 vilket uppenbart är i strid med lag för finansiell samordning vilken stadgar att årsredovisningen skall avlämnas tre månader efter räkenskapsårets utgång.

Förbundet köper tjänster för löpande bokföring, upprättande av bokslut och övrigt stöd i ekonomifrågor. Vi har tidigare i rapporten (avsnitt 3.2) konstaterat att den ekonomiska redovisningen på styrelsemötena ofta har uteblivit, bokföringen har inte kontinuerligt förts och förseningsavgifter avseende för sent avlämnade redovisningar till skatteverket har belastat förbundets ekonomi. Detta är brister till vilket orsaken nu är känd men det är styrelsen och ingen annan som är skyldig att tillse att sådana här situationer inte uppstår alternativt vidtar åtgärder som löser problemet.

Vi noterar att en ny ekonomiadministrativ resurs kommer att anlitas men påtalar vikten av att styrelsen ser till att korrekt och kontinuerlig ekonomisk information delges dem.

4.2. Förvaltningsberättelse

4.2.1. Översikt

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen, i enlighet med lag om kommunal redovisning (KRL) 4 kap § 1, lämnar tillräckliga uppgifter om:

- Sådana förhållanden, som inte ska redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin
- Väsentliga händelser av betydelse för förbundet under räkenskapsårets eller efter dess slut
- Redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts
- Annat av betydelse för styrning och uppföljning
- Förväntad utveckling

Granskning av förvaltningsberättelsen visar att den redogör för syftet med förbundets verksamhet, bakgrund, organisation, finansiering samt lämnar information om de pågående projekten i förbundet. Det saknas även i år en redogörelse för hur det ekonomiska utfallet förhåller sig till fastlagd budget vilket, enligt KRL, skall framgå av förvaltningsberättelsen.

Viktiga ärenden och beslut i styrelsen fattade under året framgår av förvaltningsberättelsen. I övrigt görs en redovisning av genomförda aktiviteter och framförallt av Arena ungdom och Rehab 30+. Information om den förväntade utvecklingen bör däremot utökas.

Förvaltningsberättelsen innehåller vidare en redogörelse för och till viss del utvärdering av de mål som fastställs i årets verksamhetsplan och budget.

Vår bedömning är att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar om verksamheten fortfarande endast delvis överensstämmer med kraven i KRL.

4.2.2. God ekonomisk hushållning

Vi har granskat att:

- Förbundsstyrelsen i budget angett finansiella och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning (KL 8:5, lag 2003:1210 § 21)
- Målen utvärderas i förvaltningsberättelsen (KRL 4:5)
- Resultatet är förenligt med de mål förbundsstyrelsen beslutat (KL 9:9)

I verksamhetsplan för 2013 återfinns mål för verksamhet och ekonomi. Målen är, liksom föregående år, fördelade på 4 fokusområden: *Individen i centrum, Utveckling, Arbetssätt/processer samt Ekonomi*.

I princip samtliga mål redovisas i årsredovisningen däremot har majoriteten av målen inte heller i år utvärderats/mätts.

Vi kan konstatera att budgetramen har hållits och trots avsaknaden av utvärderade mål så bedömer styrelsen att förbundet genom tydliga avtal, regelbunden uppföljning och god måloppfyllelse har bedrivit verksamheten med en god ekonomisk hushållning. Vår bedömning är däremot att målutvärderingen måste utvecklas för att ett uttalande, om verksamhetens utfall är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning, skall kunna göras.

4.2.3. Balanskrav

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar följande information:

- Samordningsförbundets bedömning av om balanskravet har uppfyllts
- Om det i förvaltningsberättelsen framgår skälen till att inte reglera ett negativt resultat, i de fall förbundsstyrelsen har beslutat att en sådan reglering inte skall ske (KL 8:5 b)

Årets resultat är negativt så formellt sett har inte balanskravet uppfyllts. Däremot så har antagen budget hållits och sett över tid så har inte förbundets intäkter överstigit kostnaderna. Enligt förbundsordningen ska över- och underskott överföras till nästa verksamhetsår vilket också gjorts i budget. Av årsredovisningen bör upplysningar kring förbundets hantering av reglerna kring balanskravet framgå.

4.3. Resultaträkning

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen redovisar årets samtliga intäkter och kostnader
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat
- Noter finns i tillräcklig omfattning

Resultaträkningen bedöms i stort vara uppställd i enlighet med KRL och redovisar samtliga intäkter och kostnader för året. Nettoomsättningen uppgår liksom föregående år till 1 600 tkr. Resultaträkningen bedöms vara korrekt periodiserad och noter finns i tillräcklig omfattning.

Årets resultat uppgår till -247 tkr vilket kan jämföras med föregående års +357 tkr. Av årsredovisningen framgår att kostnadsökningen kan hänföras till den utökade verksamheten inom projekten Arena ungdom samt Rehabteam 30+.

4.4. Balansräkning

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Upptagna tillgångar och skulder existerar, tillhör förbundet och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar och skulder har värderats enligt gällande principer
- Noter finns i tillräcklig omfattning

Vår bedömning är att balansräkningen är uppställd enligt kommunala redovisningslagen. Tillgångar och skulder bedöms vara fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt ha värderats enligt gällande principer. Balansräkningen bedöms ha noter i tillräcklig omfattning.

Vi noterar att ingående moms för åren 2011-2013, sammanlagt 128 tkr fortfarande inte är återsökta, orsaken till detta kan hänföras till den bristande ekonomistyrningen.

4.5. Finansieringsanalys

Vi har granskat att:

- Finansieringsanalysen uppfyller kraven enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Finansieringsanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen

Finansieringsanalysen uppfyller kraven i KRL, noter finns i tillräcklig omfattning och dess innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Till skillnad mot föregående år så är kassaflödet i år negativt och uppgår till -678 tkr (159 tkr).

4.6. Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper

Vi har granskat att:

- Information lämnas i enlighet med krav som ställs i KRL
- Principer för värdering av tillgångar, avsättningar och skulder
- Avvikelser från allmänna råd eller rekommendationer och skälen för dessa

Av årsredovisningen framgår att redovisningsprinciperna som används är de samma som Luleå kommun tillämpar. Vår bedömning är att redovisningsprinciperna i den kommunala redovisningslagen i stort använts i samband med värdering av tillgångar, avsättningar och skulder. Denna information borde framgå av förbundets årsredovisning:

2014-09-03

Per Ståhlberg

Projektledare